

Határ Győző

Örökbecs

A redemptorista rendházban nagy volt az öröm, a *Legenda Aurea* egy Új Aranylegendával bővült. Mikoron emez Új Aranylegendáról beszélünk, tudnivaló, hogy örökbecsű mives *opus* az, kire rákerítjük a szót. A hagiográfiának ez a gyöngyszeme egy 14. századi rendfőnökről szól, aki Pachomachomianus névre hallgatott. Önsanyargatásának messze földön híre ment, évről évre minden nagypénteken stigmatizált, és szent sebeit közszemlére tette.

A híre, hogy új aranylegenda született, felragyogott a kalendáriumban Pachomachomianus napja: stigmatizálásának ünnepe; és önkorbácsolásának emlékére már jelentkeztek, szentmise-mondandó, az új önkorbácsolók. Két éven át tartott az örömnünp: begyűjtöttak a búboskemencékbe, disznóölés-ingenyves-ökörsütés-miegymás, volt minden a városban.

A harmadik esztendőben azonban történt valami, ami bár ne történt volna. A ballépés, váratlanságával és előre-mit-sem-láthatóságával ugyancsak megzavarta a kegyelet ünnepi malasztját. A kora középkori műemlék-város legöregebb házának legöregebb padlásán kitekert nagy árkus pergamenre lettek, amelyen – századokon át – a hívek borsót szárítottak. A pókhálót pókostul eltávolították, a borsót lesöpörték, a vastag porréteget letörölték róla; és hogy a fakult ákombákomokat rajta kibetűzzék, az írást átvitték az Ókumlatorium Házába. Ott az ókumlatorok nyomban feltették latinul értő ókuláréjukat, s azzal, hozzálátvást-nekiülvést éjt-nap ókumlálták a krixumkraxumokat. Hol összenéztek, hol fejcsóváltak; a végén már nem is csóváltak semmit és nem annyira összenéztek, mint inkább kerülték egymás tekintetét.

Kiderült, hogy ilyen nevű generálisa a redemptorista kongregációnak nem volt, Pachomachomianus nem volt a rendnek se gvárgánya, se kusztosza, se szerzeti rendtársa soha, még noviciusa se. Ellenben volt ugyanakkor, a 14. század közepe táján egy ilyen nevű bordélygazda. Messer Pakhomakhomianusz, aki részint elragadta, részint felvásárolta a jobbágyfalvak fölős leánygyermecskéit már serdülő korban. A szűzikeket borsos áron örgrófoknak-grófoknak árulta, a lányanyákat maga avatta fel kéjlemetes szakértelemmel, és osztályozta bujaságuk és úrmértékük szerint: imígy találkozott benne Vulvaritás és Vulgaritás.

Mely krixumkraxumokból világosan kitetszett az is, hogy a bordélygazda pontos kettős könyvelést vezetett, összejátszott pribékkel-porkolákkal, éjjeli őjrattal; a legvégén az is ott volt, a Djszabás listája, fél éjszaka, teljes egy éjszaka kivel-hánnyal-hogyan – – – ez volt hát Pachomachomianus, az *igazi*? Vagy tán volt egy másik Pachomachomianus is, holmi Hazuglári Nagy Hamis, aki azt füllenette magáról, hogy stigmatizált (s tán tön is olyat – ökörvérhólyaggal – a ripacsok miként), s ki tudja, tán a vatikáni Biborkalapos Atyákat meg addig-vesztegette, addig-vesztegette, amíg boldoggá, és boldogságosból szentté nem avatták.

A botrány kirobbant. Kitudódott, hogy az új Aranylegenda, Pachomachomianus Csod-Dál-Lat-Tos Születése (*Nativitas*), Csudatekony Élete (*Vita*), Tettei és Csuda Mívelése (*Miracula*), korántsem 14. századi. A velencei Giudecca-negyedben ábdálta egybe a kókler-konfraternitás.

A botrányba belebetegedett a város. Eláztatta a jó híret, medievalista hitelét, tönkretette kereskedelmét, idegenforgalmát. A zarándoklatok elmaradoztak, búcsújárónak híre-hamva se volt. Ország-világ hallhatta-láthatta, hogy akit az ismeretlen hagiografusok a mennyekig emeltek és agyonmagasztaltak, mindközönséges szélházi szédelő volt, rablöharamiákkal cimboráló bordélygazda és *uzsorás*.

Akit addig tömjéneztek és imádtak: agyaglábon álló bálvány. Mit – agyaglábon? Sárlábon! Bélsárlábon!

A város az undor görcsében fetrengett. Riasztották a Bollandista Atyákat.

A Vatikánban összefutott az Antikonklávé, hogy leszedje a bordélygazdáról a keresztvizet, levakarja a feje felől a dicsfényt.

– Megálljatok! – szól oda a piros fejbúbos eminenciásoknak maga Tiarás Öszentsége – Megálljatok! Magatok alatt vágjátok a fát.

– Mitévő legyünk, Szentatyám?! – kérdezte egy-emberként a plénum.

– Egyszerű – hangzott odafentről a válasz. – Tegyétek külön az Aranylegendát és külön a Sárlegendát. Az Aranylegenda a miénk, a Sárlegenda: mindenkié.

– A Sárlegenda, hogy mindenkié, mondd?

– Úgy-úgy. A sárlegenda. Mindenkié. Aki fetrengeni akar benne, úgy kell neki.

– *Recte* – helyesettek egyöntetű fennhangon az atyák, angolra fordítva a szót.

Imamalmokba-örökmécsesekbe átigazították és bedugogatták az Új Szoftvert.

Ám ekkor csoda történt.

Se mennydörgés, se villámlás – semmi előjele nem volt. Pachomachomianus, amaz Alamuszi Szédelő, csodát tett.

Másnap új napra: piros betűs örömnünp napjára ébredt a város, és vele az ország. Az Aranylegenda a kutyának se kellett, a Sárlegendáért törték magukat mindenek.

Szarándokok és búcsújárók száz meg százezei valamennyien a Sárlegendát vásárolták a piaci sátrak alatt, valósággal megostromolták a kegyeszerkönyvárusok supelláit a sokadalmak, hogy a Sárlegenda egy-egy példányához hozzájussanak és ronggyá imádkozhassák.

És mindenek hiten-hittenek Pachomachomianus, a Szélházi Szédelő téteményeiben és csodáiban.

A Giudeccában százsámra hamisították s árulták a Korbácsot, amellyel a Szélházi sanyargatta ösztövért testét a Bordélyban, ahol remetéskedett; és a zsellérfalvakban már akadtak hajadonok, részint szűzek, részint lányanyák, akik meg se várták a Húsvétot, ők, derűre-borúra megálmoldták maguknak, és álmukban látták Pachomachomianus stigmáit, és bizonyoságot tettek a Megamártír nagyon nagy *santsége* mellett. És ezekből a kiskegyes sororokból lön Pachomachomianus Szolgálólányainak Szép Testvérülése, ama mentől irgalmatosb Sodalitás, kiről számos Nyilvános Házak elnevezvék, holott hangos zsolozsmázással ronggyá hallelujázzák a Sárlegendát.

És tanúságot tön a város; és lön a Sárlegendából – örökbecs.